

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการสนับสนุนองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยวิธีการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross - sectional study) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการสนับสนุนองค์การที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

3.2 การศึกษาเชิงปริมาณ

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ปีงบประมาณ 2552 (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านไผ่, 2552) จำนวน 143 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรตามจำนวนของขนาดตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ โดยมีขั้นตอนการคำนวณขนาดตัวอย่างดังนี้

- 1) ทำการสำรวจจำนวนและรายชื่อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นปีงบประมาณ 2552 มีทั้งหมดจำนวน 143 คน
- 2) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยประชากรกรณีทราบขนาดประชากร (อรุณ จิรวรรณกุล และคณะ, 2546) สูตรการคำนวณคือ

$$\text{สูตร } n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2 \sigma^2}{e^2 (N - 1) + Z_{\alpha/2}^2 \sigma^2}$$

- เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง
- N = จำนวนประชากรที่ศึกษาได้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ในเขตตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน
- $Z_{\alpha/2}$ = ค่ามาตรฐานได้โค้งปกติ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z_{\alpha/2} = 1.96$)
- e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ที่ยอมให้เกิดขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย
กำหนด ให้มีความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง
แตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากร เท่ากับ 0.05
- σ = ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุม
โรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เท่ากับ 0.35
อ้างอิง ผลการศึกษา ประเสริฐ ลมจะโปะ, 2548 เรื่อง การดำเนินงาน
การป้องกันโรคและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน อำเภอหนองบุญนา จังหวัดนครราชสีมา

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{(143)(1.96)^2 (0.35)^2}{(0.05)^2 (143 - 1) + (1.96)^2 (0.35)^2} = 81.51$$

จากการคำนวณขนาดตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 82 คน

3.2.3 การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง เมื่อทราบขนาดตัวอย่าง
แล้วผู้ศึกษาจึงใช้ตัวอย่างมาทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ
(Systematic random Sampling) มีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1) นำรายชื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตตำบลหนองน้ำใส
อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งหมด 143 คน มาเรียงลำดับตามรายชื่อของบ้าน ของ
ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

2) หาช่วงของการเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตร $I = N/n$ (วินัส พิษวนิชย์, 2547)

เมื่อ I = ช่วงของการเลือกตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

จะได้ ค่า $I = 143/82 = 1.74$ ปัดเป็นจำนวนเต็ม = 2

3) จากการคำนวณได้ช่วงระยะห่างของตัวอย่าง เท่ากับ 2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยจัดเรียงรายชื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งหมด 143 คน

4) สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random start = R) ของตัวอย่างแรก ระหว่างตำแหน่งที่ 1 และที่ 2 ได้ตำแหน่งที่ 1

5) สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบต่อเนื่องจากตำแหน่งเริ่มต้น (R = 1) เลือกตัวอย่างที่ตรง $1, 1+I, 1+2I, \dots, 1+(n-1)I$ จนกระทั่งถึงลำดับสุดท้าย จะได้กลุ่มตัวอย่างครั้งแรก 72 คน

6) ดำเนินการซ้ำวิธีเดิมโดยตัดคนที่ถูกสุ่มแล้วออก สุ่มหาจำนวนที่เหลือ โดยหาค่า $I = 71/10 = 7.1$ ปัดเป็นจำนวนเต็ม = 7

7) สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random start = R) ของตัวอย่างแรก ตามขั้นตอนเดิม ข้อ 4) และข้อ 5) จะได้กลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน

8) แล้วนำกลุ่มตัวอย่างทั้งสองครั้งที่สุ่มได้มารวมกันจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดครบจำนวน 82 คน

3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยกำหนดแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับตัวแปรแต่ละตัวในกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.4.1 แบบแบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบและปลายเปิดให้เติมข้อความ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาสถานภาพสมรส รายได้ ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสาร โดยคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ (3, 2, 1)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ (3, 2, 1)

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ ให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

3.2.4.2 ตัวแปรและการวัด

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบและปลายเปิดให้เติมข้อความ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก รายละเอียดดังนี้

เพศ หมายถึง คุณลักษณะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) ชาย (2) หญิง

อายุ หมายถึง อายุผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นปี มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

อาชีพ หมายถึง อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น (1) เกษตรกร/ทำนา (2) ค้าขาย (3) รับจ้าง/ กรรมกร (4) แม่บ้าน/พ่อบ้าน

ระดับการศึกษา หมายถึง การจบการศึกษาในระดับสูงสุด ขณะทำแบบสัมภาษณ์ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีระดับการวัดเป็นอันดับ สเกล (Ordinal Scale) วัดเป็น (1) ประถมศึกษา (2) มัธยมศึกษาตอนต้น (3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (4) อนุปริญญา/ ปวส.

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) โสด (2) คู่ (3) หม้าย/หย่า/แยก

รายได้ หมายถึง รายได้ทั้งหมดของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เช่น จากอาชีพหลัก เงินค่าตอบแทน การประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมายถึง จำนวนปีที่ปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

การเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก หมายถึง การเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในรอบปีที่ผ่านมา มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น (1) ไม่เคย (2) เคย..... ครั้ง

ส่วนที่ 2 การสนับสนุนจากองค์กร เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์กรด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยคำถามเป็น

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ (3 , 2 , 1) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การสนับสนุนจากองค์การมาก	หมายถึง	คะแนน 3
การสนับสนุนจากองค์การปานกลาง	หมายถึง	คะแนน 2
การสนับสนุนจากองค์การน้อย	หมายถึง	คะแนน 1

การแปลผลคะแนนระดับการสนับสนุนจากองค์การ ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสาร แปลผลโดยการจัดเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลผลและอธิบายตัวแปร ใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{พิสัยของช่วงคะแนน} &= \text{คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด/ระดับที่ต้องการ} \\ &= 3-1/3 = 0.66\end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลโดยยึดถือตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

การสนับสนุนจากองค์การอยู่ในระดับมาก	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00
การสนับสนุนจากองค์การอยู่ในระดับปานกลาง	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33
การสนับสนุนจากองค์การอยู่ในระดับน้อย	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามขั้นของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่ม 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 6) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และวัดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ (3 , 2 , 1) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การมีส่วนร่วมมาก	หมายถึง	คะแนน 3
การมีส่วนร่วมปานกลาง	หมายถึง	คะแนน 2
การมีส่วนร่วมน้อย	หมายถึง	คะแนน 1

การแปลผลคะแนนระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่ม 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 5) การมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผล 6)การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แปลผลโดยการจัดเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลผลและอธิบายตัวแปร ใช้เกณฑ์ของ เบสท์(Best, 1977) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{พิสัยของช่วงคะแนน} &= \text{คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด/ระดับที่ต้องการ} \\ &= 3-1/3 = 0.66\end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลโดยยึดถือตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอ บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ ให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

การแปลผล ใช้วิธีสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยการบรรยายแล้วให้ความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage)

3.2.5 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.5.1 การสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาที่จะสร้างแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
- 3) ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดลองใช้
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีลักษณะสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานใกล้เคียงโดยนำไปทดลองในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์และนำไปปรับปรุงต่อไป

3.2.5.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัย นำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความ

ถูกต้อง เนื้อหา ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมด้านภาษา รวมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแล้วนำแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนนำไปหาค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ต่อไป

2) การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน ที่อยู่ในเขตอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น และมีลักษณะสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานใกล้เคียงและมีพื้นที่ติดต่อกัน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาช (Cronbach,s Alpha Coefficient) ความเที่ยงมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยงที่เชื่อถือ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543)

โดยข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่นำมาหาค่าความเที่ยง ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ด้าน คือ การสนับสนุนจากองค์กร มีข้อคำถาม จำนวน 19 ข้อ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 34 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 53 ข้อ

จากการคำนวณได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแปร	ค่าความเที่ยง (Alpha)
การสนับสนุนจากองค์กร	0.86
การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค	
ไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	0.93
โดยภาพรวมตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	0.94

3.2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.6.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการออกหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

3.2.6.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ พร้อมหนังสือจากคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น เข้าพบสาธารณสุขอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาตในการเก็บ

รวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.6.3 แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยไปติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของสถานีอนามัยตำบลหนองน้ำใส เพื่อให้เป็นผู้ประสานงานและขอความร่วมมือในการนัดหมายวัน เวลา กลุ่มตัวอย่าง เช่นวันจัดประชุมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านประจำเดือน ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเมื่อเสร็จสิ้นผู้ช่วยผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และตรวจข้อมูลครบถ้วนแล้ว และนัดหมาย วัน เวลา ร่วมกันในการเก็บแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มาตอบในวันนั้น โดยนัดหมายเป็นรายคน ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยออกติดตามดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจนครบ

2) เมื่อได้รับแบบสัมภาษณ์กลับแล้วผู้วิจัยส่งหนังสือขอบคุณไปยังผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกคน

3) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการติดตามเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มาตอบแบบสัมภาษณ์ในวันนัด ซึ่งจะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกประมาณ 10 วัน จนได้แบบสัมภาษณ์ครบ

3.2.7 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.2.7.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3.2.7.2 เมื่อตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส

3.2.7.3 ควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปบันทึกข้อมูล 2 คน คนละ 1 แฟ้มข้อมูล คือนักวิจัย 1 แฟ้มข้อมูล และผู้ช่วยนักวิจัย 1 แฟ้มข้อมูล จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลทั้งสองชุด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หากพบข้อมูลทั้งสองชุดไม่ตรงกัน ตรวจสอบกับแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง และแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องตรงกันทั้งสองแฟ้มข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกันแล้วจึงนำข้อมูลเข้า โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.2.7.4 ทดสอบการแจกแจงข้อมูลทางสถิติ (Normality) ตามข้อกำหนดทางสถิติวิเคราะห์ (Assumption)

3.2.7.5 วิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.2.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.8.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1) คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ที่ปฏิบัติงาน การเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่(Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (StandardDeviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) และ ค่าต่ำสุด (Minimum)

2) ระดับการสนับสนุนจากองค์กร การ และระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ใช้สถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา

3.2.8.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

1) ใช้สถิติ Pearson ’s Product Moment Correlation Coefficient หรือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ทีละคู่ (Bivariate Analysis) ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวนั้นจะต้องมีระดับการวัดไม่ต่ำกว่าช่วงสเกล (Interval Scale) หรืออัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) หากตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) ต้องทำการเปลี่ยนให้สามารถวิเคราะห์ได้โดยการทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) และกำหนดค่าตัวแปรที่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 1 และค่าตัวแปรที่ไม่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 0 (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนั้นตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้

ตัวแปร	กำหนดค่าตัวแปรที่สนใจ	กำหนดค่าตัวแปรที่ไม่สนใจ
เพศ	เพศชาย 1	เพศหญิง 0
อาชีพ	เกษตรกร/ทำนา 1	ตัวแปรอื่น ๆ 0
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา 1	ตัวแปรอื่น ๆ 0
สถานภาพสมรส	คู่ 1	ตัวแปรอื่น ๆ 0
การเคยได้รับการอบรม	เคย 1	ไม่เคย 0

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัวได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนจากองค์กรกับการมีส่วนร่วมในป้องกันและควบคุมโรค

ใช้เลือคออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two-tailed) ถ้าค่า p-value น้อยกว่า หรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่ นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ

กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ระดับ 0.05 สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบ่งตามเกณฑ์ของอิฟสัน เควิร์ท(Elifson Kirkw , 1990) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับดังนี้

มีความสัมพันธ์สูงมาก(Perfect Relationship)	หมายถึง $r = \pm 1$
มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)	หมายถึง $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99
มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)	หมายถึง $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70
มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)	หมายถึง $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30
ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)	หมายถึง $r = 0$

2) ใช้สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis หรือการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียว วิเคราะห์เพื่อหาคุณลักษณะส่วนบุคคล และการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

3) การศึกษาครั้งนี้ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) เท่ากับ 0.05

3.3 การศึกษาเชิงคุณภาพ

การสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)

3.3.1 คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้านจาก 12 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม เพราะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาโดยตลอด ตลอดเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับและเป็นตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี

3.3.2 นัดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสนทนากลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยมีแนวทางการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัคร

สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บทบาทที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค ใช้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค ใช้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

3.3.3 ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน นำมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำมาแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นปัญหา จากนั้นทำการตีความหมายของข้อมูลที่ได้รับตามการรับรู้ ของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลเพื่อสรุปเชื่อมโยงความสัมพันธ์และเหตุผลในประเด็นที่ศึกษาและนำมาสนับสนุนการอธิบายเชิงปริมาณ

3.4 จริยธรรมการวิจัย

ผู้ศึกษาให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลในเชิงลบต่อผู้เข้าร่วมการศึกษาโดยมิได้เจตนา เช่น การเพิ่มความกดดัน ความเครียด อันอาจจะส่งผลต่อสภาพทางจิตใจหรือละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดแนวทางในการศึกษาด้านจริยธรรมในการศึกษาไว้ดังนี้

3.4.1 ผู้ศึกษานำหนังสือไปเชิญกลุ่มประชากรที่ศึกษด้วยตนเองพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษาให้ทราบและอธิบายให้ผู้เข้าร่วมการศึกษาเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องราวทั้งหมด เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมการศึกษซักถามและให้เวลาสำหรับการตัดสินใจเพื่อให้การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเป็นไปด้วยความเข้าใจเต็มใจและสมัครใจอย่างแท้จริง

3.4.2 กระบวนการและขั้นตอนการศึกษา จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้เข้าร่วมการศึกษาโดยผู้ศึกษาจะไม่บังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมหากไม่สมัครใจ

3.4.3 ระหว่างการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้พูดและแสดงออกเท่าเทียมกันโดยเสรี ผู้เข้าร่วมการศึกษามีสิทธิ์ที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวต่อที่ประชุมได้ ผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการประชุม/ผู้ดำเนินการประชุมไม่ควรรู้หรือเพิ่มความเครียดให้กับผู้เข้าร่วมการศึกษาเพื่อให้ข้อมูล จะให้เกียรติและคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล ของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน

3.4.4 ผู้ศึกษาต้องทำความเข้าใจขั้นตอนของกระบวนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถจัดการความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม เช่น การไกล่เกลี่ยและหาข้อยุติ

3.4.5 สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในการสนทนากลุ่มเพื่อคลายความเครียด และเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

3.4.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคน วางตัวเป็นกลาง ไม่ตัดสิน
ความคิดเห็นว่าใครถูกหรือผิด

3.4.7 เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคน โดยผู้เข้าร่วม
การศึกษาทุกคนมีสิทธิที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเท่าเทียมกันโดยเสรี

3.4.8 สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ผู้เข้าร่วมการศึกษาให้ความร่วมมือว่าจะนำไปใช้
ในการศึกษาเท่านั้น

3.4.9 หากจะต้องมีการบันทึกภาพหรือเสียงหรือการจดบันทึกการสังเกต จะแจ้งให้
ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทราบและขออนุญาตก่อน ทุกครั้ง